

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН,
УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ І ТУРИЗМУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
та індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів

з дисципліни	ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СВІТОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ
для студентів підготовки	1 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань	07 «Управління і адміністрування», 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності	073 «Менеджмент», 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійної програми факультету	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Міжнародний бізнес Міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Методичні рекомендації та індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи наукових досліджень світових економічних процесів» підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» та 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійних програм «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» та «Міжнародні відносини».

РОЗРОБНИК: Пляскіна А.І., к.е.н., доцент кафедри менеджменту, маркетингу і туризму

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу і туризму

Протокол № 7 від «14» січня 2025 року

Завідувач кафедри



Руслан НАБОКА

Узгоджено з навчально-методичним відділом

Реєстраційний номер № 44/035-28.01.25.

© ХНТУ, 2025 р.

ВСТУП

Навколишній світ - це значною мірою створений людиною світ інформаційних технологій, техніки та наукових досягнень. Він визначає рівень цивілізації людства, різноманітність та глибину експлуатації земних ресурсів. XXI століття - епоха науки, її грандіозного поступу вперед та впливу на розвиток цивілізації.

Поняття "наука" має декілька значень, з одного боку, наука - це динамічна система достовірних, найбільш суттєвих знань про об'єктивні закони розвитку природи, суспільства та мислення. Знання виступають продуктом науки і в той же час її матеріалом, який знову залучається до наукової діяльності для отримання нових знань. При цьому знання про навколишній світ можуть бути звичайними, буденними і науковими. Наукові знання відрізняються від звичайних послідовністю, систематичністю, а також тим, що створюють нові поняття, закони і теорії. Наукові знання не тільки розкривають і пояснюють нові явища в природі, суспільстві чи господарській практиці, а й дозволяють вдосконалювати людську діяльність, передбачати її результати і наслідки.

Наука - не тільки система наукових знань, які пояснюють навколишній світ, але й засіб його вимірювання та перетворення. Вона впливає на пізнання природи людиною не через емоційне сприйняття, а шляхом систематизованої логічної взаємодії інтелекту, природи і суспільства.

З іншого боку, наука являє собою спеціально організовану діяльність людей. Як галузь людської діяльності, наука є складним соціальним інститутом, який сформувався у процесі розподілу праці, поступового відмежування розумової праці від фізичної і перетворення пізнавальної діяльності в специфічний вид занять окремих осіб, колективів та установ. Першими матеріалізованими продуктами наукової діяльності були стародавні рукописи і книги, пізніше почалося листування між дослідниками, яке призвело до появи у другій половині XVII століття наукових дослідних журналів. Але остаточне становлення науки як сфери діяльності відбулося тоді, коли почали створюватися спеціальні наукові установи, частину з яких фінансувала держава.

Самостійна робота студентів направлена на розвиток пізнавальної самостійної діяльності студентів по опануванню знаннями дисципліни, а також на розвиток їх ініціативи та відповідальності.

Мета самостійної роботи – формування у студентів здатності самостійно мислити; оволодіти базовими поняттями, опанувати новітніми теоретичними підходами до здійснення ефективної діяльності підприємства та прикладним

інструментарієм оцінки результативності функціонування підприємства на такому рівні, щоб після закінчення навчання можна було на високому професійному рівні вирішувати проблеми, пов'язані з підвищенням ефективності діяльності підприємства, приймати зважені рішення, спрямовані на посилення конкурентних позицій підприємства.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Основи наукових досліджень світових економічних процесів» передбачає самостійне вивчення окремих теоретичних питань тем дисципліни, а також виконання індивідуальних завдань, що є обов'язковими видами самостійної роботи студента.

При виникненні труднощій при опрацюванні зазначених теоретичних питань, студент отримує необхідні консультації у викладача-лектора під час проведення індивідуально-консультаційних занять. Контроль за опрацюванням теоретичних питань, що виносяться на самостійний розгляд, здійснюється шляхом тестування на практичних заняттях та включення цих питань до завдань модульної контрольної роботи (поряд з теоретичними питаннями, що розглядаються під час лекцій).

Виконання індивідуальних робіт контролюється викладачем, що проводить практичні заняття. Варіанти обираються за списком студентів у групі. Необхідні консультації з виконання індивідуальних робіт студент отримує під час проведення індивідуально-консультаційних занять. Індивідуальні роботи студент виконує в зошиті і здає викладачу на перевірку у встановлений термін. Оцінювання даного виду робіт відбувається під час індивідуально-консультаційного заняття у формі співбесіди.

Види обов'язкової самостійної роботи, терміни їх виконання, форми контролю та оцінка в балах наведені в таблиці 1.

Вибіркове індивідуальне завдання передбачає підготовку статті, участь у конференціях з дисципліни з метою підвищення рейтингу студента. Також враховується при оцінюванні активна участь студента у всіх видах робіт при вивченні дисципліни.

Види вибіркової самостійної роботи, терміни їх виконання, форми контролю та оцінка в балах наведені в таблиці 2.

ГРАФІК САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Самостійна робота студентів передбачає самостійне вивчення окремих теоретичних питань тем дисципліни, а також виконання індивідуальних завдань, що є обов'язковими видами самостійної роботи.

Таблиця 1

Обов'язкові види самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Світові економічні процеси як об'єкт наукових досліджень</i> Етапи формування світової економіки і наукових досліджень світогосподарських процесів. Видатні вчені-дослідники світового господарства, їх основні праці і теорії. Володарі різних нагород та особливості світового визнання в сфері світових економічних процесів.	10
2	<i>Методологія та методи економічних досліджень</i> Головні етапи наукового дослідження. Особливості методів дослідження світогосподарських процесів. Методи вивчення територіальної структури світового господарства (ресурси, географія, територія, населення, виробничі системи країн світу).	12
3	<i>Організація наукових досліджень здобувачів освіти, які навчаються за ОП «Міжнародний бізнес», «Менеджмент ЗЕД»</i> Вибір теми наукового дослідження відповідно до основних напрямків розвитку предметної області спеціальностей 292 «Міжнародні економічні відносини», 073 «Менеджмент ЗЕД», логіки і послідовності компонент відповідних ОП, наукової тематики кафедри та тенденцій ринку праці.	12
4	<i>Науковий текст і вимоги до нього</i> Види наукових текстів. Редагування наукового тексту. Правила цитування інформації. Форми наукової комунікації.	10
5	<i>Інформаційне забезпечення наукових досліджень світогосподарських процесів</i> Оформлення результатів наукового дослідження. Форми подання цифрового та ілюстративного матеріалу. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні. Систематизація результатів наукового економічного дослідження (правила формування власного списку праць).	12
6	<i>Форми впровадження результатів наукових досліджень здобувачів освіти</i> Методика підготовки та оформлення публікацій до видання. Етапи наукового дослідження: ідея, складання попереднього плану; відбір і підготовка інформації, її оброблення і групування,	12

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	опрацювання рукопису. Реферат, доповідь, виступ, презентація.	
7	<i>Структура наукового дослідження</i> Висновки. Список літератури. Курсова робота, звіт з практики, кваліфікаційна робота бакалавра.	12
8	<i>Реалізація принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях здобувачів освіти</i> Порушення академічної доброчесності. Найпоширеніші методи та інструменти боротьби і профілактики академічної доброчесності в країнах ЄС. Заходи розбудови цілісної та ефективної системи забезпечення академічної доброчесності в українській вищій школі.	12
Разом		90

Таблиця 2

Вибіркові види самостійної та індивідуальної роботи

Види самостійної та індивідуальної роботи	Рекомендована література	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності
- активна робота під час лекцій, практичних занять, консультацій		протягом семестру	
- участь у конференціях	Наукові видання, публікації, інформація про діяльність конкретних підприємств		публікація статті, диплом
- підготовка статті, роботи на конкурс			

ЗАВДАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ
ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

ЗАВДАННЯ 1

Студенти мають опрацювати самостійно:

а) лекційний матеріал доповнити нормативно-правовими документами, детальним поглибленням щодо сучасних теорій і концепцій науково-дослідної роботи;

б) підготувати реферат, статті за заданою тематикою;

в) підготувати короткі повідомлення до захисту реферату, статті;

г) підготуватись до заліку.

Вимоги до оформлення рефератів

Структура реферату містить такі елементи:

- титульна сторінка,
- зміст (план),
- вступ,
- основна частина (розділи, пункти і підпункти),
- висновки,
- список використаних джерел,
- додатки.

Титульний аркуш містить найменування міністерства, якому підпорядкований навчальний заклад; назву вищого навчального закладу; назву кафедри, де виконана робота; курс, групу, факультет, прізвище, ім'я, по батькові автора.

План

Після титульного аркуша розташовується зміст (план) (аркуш не нумерується), в якому містяться назви розділів і параграфів та вказуються сторінки (інтервал - 1,5).

Зміст (план) наукової праці повинен відповідати кільком універсальним вимогам:

- теми кожного розділу однакові за важливістю а самі розділи – приблизно однакові за обсягом;
- варто охоплювати весь матеріал, що відноситься до теми, але нічого зайвого;
- теми і зміст окремих розділів не повинні «накладатися»;
- жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи.

Вступ

Вступ обсягом 1-2 сторінки – важлива частина реферату. У ньому обґрунтовують актуальність обраної теми, оцінюють стан дослідження наукової проблеми, формулюють мету і визначають завдання реферату, дають короткий загальний огляд наявної літератури і використаних джерел. Бажано, щоб початок був яскравим і проблемним, який одразу приверне увагу читача.

Вимоги до змісту основної частини реферату

За змістом реферат може бути аналітичним оглядом історії вивчення питання (що нового вніс той чи інший дослідник) або сучасного її стану, критичним аналізом наукової дискусії (зіставлення різних підходів до вирішення наукової проблеми), а також у вигляді розгорнутої рецензії конкретної наукової роботи.

Зміст реферату має відповідати його темі, меті і завданням. Послідовно розкрити всі передбачені планом питання, обґрунтувати, пояснити основні положення, підкріпити їх конкретними прикладами і фактами, формулювати думки чітко, просто, правильно і недвозначно, а також прагнути логічно структурувати текст.

Висновки

Висновки – самостійна частина реферату, в якій не слід просто переказувати зміст роботи. У них потрібно висвітлити такі аспекти:

- оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи;
- перерахувати і стисло охарактеризувати відомі наукові підходи досліджених проблеми, а також виділення нових аспектів, дискусійних питань, що підлягають подальшому вивченню;
- визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й уточнення, а що викликає сумніви. Обсяг висновків – 1-2 сторінки.

Реферат має бути надрукований на стандартному аркуші формату А4 з дотриманням таких вимог: поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм; шрифт Times New Roman розміром 14 пт; міжрядковий інтервал – 1,5; відступ червоного рядка – 1,25; вирівнювання тексту – за шириною.

Обсяг тексту реферату – 10-15 друкованих сторінок. Кожен структурний елемент змісту роботи починається з нової сторінки. Найменування структурних елементів треба розташовувати по центру рядка без крапки в кінці, без підкреслення, відділяючи від тексту міжрядковим інтервалом. Перенос складів у словах не використовується. Не допускаються скорочення слів, а вживання аббревіатури дозволяється після того, як в тексті уже використовувалося її змістове словосполучення із вказівкою в дужках такої аббревіатури. Рисунки і таблиці повинні мати заголовки і нумерацію, узгоджену з номером розділу. Посилання в тексті реферату на джерела варто зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у праці М.П. Лещенка [1, с. 27] визначено ...». Можливі й посторінкові посилання.

Цитування варто звести до мінімуму і вдаватися до нього лише тоді, коли воно справді необхідне. Цитуючи, потрібно дотримуватися кількох формальних правил:

- цитата повинна бути дослівною;

- цитата не повинна бути надто довгою;
- цитата повинна подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело у примітці;
- вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначається трикрапкою;
- пояснення, які розривають текст цитати, подаються у квадратних дужках;
- цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються із авторським текстом.

Тематика рефератів

1. Поняття науки. Основні концепції науки.
2. Наука як продуктивна сила сучасного суспільства.
3. Наука як соціальний інститут: історія і сучасний стан.
4. Види наукових і методичних робіт, вимоги до їх змісту.
5. Сучасні методи досліджень у фізичній культурі і спорті.
6. Організація науково-дослідницької роботи у фізичній культурі і спорті.
7. Методи збору, обробки та систематизації фактичного матеріалу в дослідженнях з фізичної культури і спорту.
8. Педагогічні спостереження у фізичній культурі і спорті.
9. Методи дослідження фізичної підготовленості у фізичній культурі і спорті.
10. Антропометричні дослідження у фізичній культурі і спорті.
11. Комплексна оцінка фізичної підготовленості у фізичній культурі і спорті.
12. Контрольні випробування і тести в організації досліджень в галузі фізичної культури і спорту.
13. Педагогічний експеримент у фізичній культурі і спорті.
14. Методи математичної статистики в дослідженнях галузі фізичної культури і спорту.
15. Впровадження у практику результатів науково-дослідної та методической діяльності.

ЗАВДАННЯ 2

Написання статті.

Це завдання передбачає написання наукової статті студентом з будь-якої тематики в галузі фізичної культури і спорту. На основі написаної статті формують тези доповіді для участі в студентській науково-практичній

конференції. Бажано, щоб тематика статті і дипломної (магістерської) роботи пересікалися, хоча б частково.

Згідно з вимогами ВАК України оригінальна стаття у фаховому виданні має складатися з таких розділів:

- ☐ постановка проблеми;
- ☐ актуальність дослідження;
- ☐ зв'язок авторського доробку із важливими науковими та практичними завданнями;
- ☐ аналіз останніх досліджень і публікацій;
- ☐ виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- ☐ новизна;
- ☐ методологічне або загальнонаукове значення;
- ☐ викладення основного матеріалу;
- ☐ головні висновки;
- ☐ перспективи використання результатів дослідження

Вимоги до оформлення статті – згідно вимог обраного журналу.

Обсяг статті має знаходитися в межах 5-7 сторінок.

ЗАВДАННЯ 3

Під час проходження практики у Центрі соціальної допомоги учасникам АТО ви помітили, що є багато звернень щодо отримання психологічної допомоги. Сплануйте дослідження для відповіді на запитання про те, з якими фахівцями-психологами потрібно укласти угоди, щоб забезпечити всі види потрібної допомоги.

Хід виконання

1. Розподіліться на міні-групи по 4-5 осіб та обговоріть виявлену проблеми та можливі шляхи її вирішення.
2. Складіть програму наукового дослідження для вирішення виявленої проблеми.
3. Представте позицію міні-групи щодо дослідження, яке вважаєте за потрібне провести. Обґрунтуйте, що саме таке дослідження буде найбільш доцільним для вирішення виявленої проблеми.
4. Напишіть висновок про те, чи можна за допомогою спланованого наукового дослідження вирішити ситуацію, що склалась у практиці соціальної служби. Відповідь обґрунтуйте.

ЗАВДАННЯ 4

Ви повинні написати тези доповіді на студентській науковій конференції, у якій плануєте представити результати емпіричного дослідження, яке виконали в процесі написання дипломної роботи.

Хід виконання

1. Сплануйте свою роботу по написанню тез.
2. Визначте, якою інформацією вам потрібно скористатися, щоб робота відповідала чинним вимогам?
3. Напишіть тези та перевірте їхню відповідність вимогам, які висуває до такої наукової продукції організаційний комітет конференції, яка відбуватиметься найближчим часом.
4. Зробіть висновок про те, який досвід ви отримали від представлення результатів наукової роботи у вигляді тез.

ЗАВДАННЯ 5

Вихідні данні: Інтернет ресурс OLX за 2 дні

Завдання

- 1) Поділення групи студентів на три підгрупи для виконання завдання по відповідних районах: Комсомольський, Дніпровський, Суворовський.
- 2) Згрупування інформації щодо 1-но, 2-х та 3-кімнатних квартирах м. Херсона за попитом (покупкою) та пропозицією (продажем) по районах: Комсомольський, Дніпровський, Суворовський.
- 3) Визначення питомої ваги за кількістю квартир по зонах: селітебній (житлова з ринком, магазинами, аптеками, жеками), рекреаційній (парки, кафе, кінотеатри), промисловій (підприємства, залізниця). Питому вагу визначити від загальної кількості 1-но, 2-х та 3-кімнатних квартир відповідно. Результати оформити у вигляді таблиць по окремих районах та періодах.

Таблиця 1

Характеристики ринку житла м. Херсона

Житлова зона	1-кімнатні квартири			2-кімнатні квартири			3-кімнатні квартири		
	Кількість продаж, шт.	Кількість покупки, шт.	Ціна у. од./м ²	Кількість продаж, шт.	Кількість покупки, шт.	Ціна у. од./м ²	Кількість продаж, шт.	Кількість покупки, шт.	Ціна у. од./м ²
1. Сілітебна									
2. Рекреаційна									
3. Промислова									

Ціна житла визначається відношенням середньої загальної вартості квартири на її середню загальну площу. За бажанням студентів у характеристики ринку житла можна ввести співвідношення загальної та житлової площі квартири, поверх, наявність телефону та інше.

Для допомоги студентам для розподілу квартир за районами та зонами викладачем пропонується карта міста Херсона.

ЗАВДАННЯ 6

Описати основні закономірності, з якими стикаються дослідники в сфері економіки, що охоплюють такі аспекти:

невідповідність практичної значущості наукових відкриттів в економіці їх науковій (теоретичній) цінності;

вишуканість (елегантність і естетичність) результатів наукового дослідження подекуди не відповідає їх науковій і практичній значущості;

невідповідність “актуальності” і практичній значущості наукових досліджень;

неверифікованість теорій;

невирішеність фундаментальних, базових проблем в умовах проведення вузькоспеціалізованих досліджень.

ЗАВДАННЯ 7

Визначити 5 основних перешкод на шляху впровадження результатів дослідження в практику управління організацій. Підібрати для кожної перешкоди найбільш вдалий метод її подолання. Виписати попарно. Обґрунтувати пропозиції, які можуть бути використанні для усунення перешкод у впровадженні результатів досліджень в практику управління.

ЗАВДАННЯ 8

За даними табл.1 розрахувати відсутні значення. Зробити висновки.

Таблиця 1

Капітальні інвестиції за джерелами фінансування за 2023 рік

	Освоєно			
	капітальних інвестицій		у т.ч. інвестицій в основний капітал	
	тис.грн.	у % до загального обсягу	тис.грн.	у % до загального обсягу
Усього	3245982	100,0	2836841	100,0

у т.ч. за рахунок				
коштів державного бюджету	211235			7,0
коштів місцевих бюджетів	98625			1,9
власних коштів підприємств та організацій	1590818			45,8
кредитів банків та інших позик	767327			25,6
коштів іноземних інвесторів	76096			2,3
коштів населення на будівництво власних квартир	44512			1,5
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	249507			8,8
інших джерел фінансування	207862			7,1

ЗАВДАННЯ 9

Відповісти на питання у вигляді тестування

- Потреби в творчості, які лежать в основі життєвої винахідливості, називаються:
 - ідеальні;
 - біологічні;
 - соціальні.
- Уявлення, яке дозволяє народжувати принципово нові ідеї, що спираються на елементи дійсності, але не мають поки що прообразів у реальному світі, називається:
 - творчим;
 - логічним;
 - критичним.
- Учення про науковий підхід до пізнання або систему наукових принципів, на основі яких базується дослідження і здійснюється вибір сукупності пізнавальних засобів, методів прийомів дослідження – це:
 - метод пізнання;
 - методологія;
 - методика дослідження.
- Методи, що використовуються як проміжні між загальнофілософськими та теоретичними положеннями спеціальних наук, називають:
 - загальнонауковими;
 - дисциплінарними;
 - міждисциплінарними.

5. Рівень наукового дослідження пов'язаний із глибоким аналізом отриманих фактів, вивчення сутності явищ, що досліджуються, називається:
- а) інформаційним;
 - б) емпіричним;
 - в) теоретичним.
6. Об'єкт дослідження – це:
- а) підприємство або галузь;
 - б) процес чи явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження;
 - в) те, на що спрямовано процес пізнання;
 - г) навколишній матеріальний світ і його відображення у свідомості людини.
- Спосіб пізнання об'єктивного світу, що заснований на безпосередньому сприйнятті предметів та явищ за допомогою органів почуттів без втручання у процес зі сторони спостерігача – це:
- а) опис;
 - б) експеримент;
 - в) спостереження.
7. Який із методів, наведених нижче, не відноситься до емпіричних:
- а) формалізація;
 - б) порівняння;
 - в) вимірювання.
8. Експерименти, що здійснюються над об'єктом дослідження у натуральних умовах, які можуть змінюватися за бажанням експериментатора, називаються:
- а) мисленні;
 - б) натуральні;
 - в) модельні.
9. Предмет дослідження – це:
- а) явище або процес, обрані для пізнання;
 - б) фактори та взаємовідносини між ними;
 - в) властивості явищ, процесів, досліджувані з певною метою відносно їх ставлення до об'єкту;
 - г) підприємство або галузь.
10. Функція експерименту пов'язана із пошуком, порівнянням, аналізом нових явищ, їх властивостей, зв'язків, називається:
- а) пізнавальною;
 - б) перевіркою;
 - в) демонстраційною.

11. Відображення об'єкта або явища у знаковій формі та забезпечення можливості дослідження реальних об'єктів через формальне дослідження відповідних знаків можливе завдяки застосуванню:
- а) моделювання;
 - б) ідеалізації;
 - в) формалізації.
12. Метод наукового пізнання за допомогою розчленування або розкладення предметів дослідження на складові частини, називається:
- а) синтез;
 - б) індукція;
 - в) аналіз.
13. Мислене ігнорування несуттєвих властивостей, зв'язків та виділення кількох сторін, що цікавлять дослідника – це:
- а) узагальнення;
 - б) абстрагування;
 - в) ідеалізація.
14. За цільовим призначенням виокремлюють такі види наукових досліджень:
- а) фундаментальні та прикладні;
 - б) емпіричні та теоретичні;
 - в) абстрактні та логічні;
 - г) офіційні та неофіційні.
15. Емпіричний рівень пізнання – це:
- а) опис;
 - б) вимірювання;
 - в) експеримент, спостереження;
 - г) усі відповіді вірні.

Науково-дослідна робота – це:

- а) дослідження з метою отримання наукового результату;
 - б) нове знання, отримане в результаті фундаментальних наукових досліджень;
 - в) діяльність, що спрямована на методичне забезпечення науково-технічної діяльності.
16. Мета фундаментальних наук:
- а) пізнання матеріальних основ і об'єктивних законів розвитку природи;
 - б) втілення отриманих знань у життєдіяльність людини;
 - в) планування і координація досліджень у різних сферах науки;
 - г) вірні відповіді б) та в).

Що входить до першого етапу організації дослідження:

- д) збір, систематизація та вивчення інформації;
- е) розробка гіпотези;
- ж) опрацювання інформації;
- з) визначення проблеми та її конкретизація.

У якому плані визначають загальну спрямованість дослідження та послідовність його проведення:

- и) план-проспект;
- к) робочий план;
- л) календарний план-графік;
- м) вірної відповіді немає.

Пошук способів використання законів природи для створення нових та удосконалення існуючих засобів та способів людської діяльності відбувається у процесі:

- а) фундаментальних;
- б) прикладних;
- в) пошукових досліджень.

17. Процес або явище, в межах якого виникають проблема чи проблеми – це:

- а) предмет дослідження;
- б) об'єкт дослідження;
- в) науковий напрямок.

18. До якого рівня складності відноситься проблема „розроблення прогнозу розвитку економіки України”:

- а) добре структурована;
- б) мало структурована;
- в) не структурована.

19. Невеликі наукові задачі, які відносяться до конкретної теми наукового дослідження, називаються:

- а) науковими питаннями;
- б) проблемою;
- в) метою.

20. Процес перетворення науково-технічної інформації у форму, що придатна для освоєння у промисловості, називається:

- а) прикладним дослідженням;
- б) розробкою;
- в) фундаментальним дослідженням.

21. Яка послідовність правильно відображає етапи виконання наукового дослідження?

- а) формулювання мети та задач дослідження - формулювання теми - теоретичне та експериментальне дослідження - аналіз та оформлення наукових досліджень - впровадження та оцінка ефективності;
 - б) формулювання теми - формулювання мети та задач дослідження - теоретичне та експериментальне дослідження - аналіз та оформлення наукових досліджень - впровадження та оцінка ефективності;
 - в) теоретичне та експериментальне дослідження - формулювання теми - формулювання мети та задач дослідження - аналіз та оформлення наукових досліджень - впровадження та оцінка ефективності.
22. Сукупність складних теоретичних та практичних задач, рішення яких назріло у суспільстві, відноситься до:
- а) наукової теми;
 - б) наукових питань;
 - в) наукової проблеми.
23. Існують такі види каталогів:
- а) абетковий, бібліотечно-бібліографічний, предметний;
 - б) абетковий, систематичний, предметний;
 - в) систематичний, предметний.
24. Первинна інформація – це:
- а) вихідна інформація, яка є результатом безпосередніх економічних, експериментальних досліджень, вивчення практичного досвіду;
 - б) відповідальний етап наукового дослідження;
 - в) результат аналітико-синтетичної переробки інформації.
25. До графічних наукових документів належать:
- а) книжки, журнали, звіти;
 - б) креслення, схеми, діаграми;
 - в) записи на електронних носіях інформації;
 - г) анотація, рецензія, резюме.
26. До методів теоретичного дослідження відносяться:
- а) індукція;
 - б) формалізація;
 - в) моделювання;
 - г) усі відповіді вірні.
27. Неперіодичне текстове видання обсягом більше, ніж 48 сторінок – це:
- а) брошура;
 - б) монографія;
 - в) книга.

28. Видання, що містять систематизовані відомості навчального та прикладного характеру, подані у формі, пристосованій до вивчення та викладення – це:
- а) збірники наукових праць;
 - б) офіційні видання;
 - в) навчальні посібники.
29. Які із перелічених первинних документів відносяться до тих, що не публікуються?
- а) монографії;
 - б) збірники наукових праць;
 - в) дисертації.
30. Звітну інформацію, залежно від терміну складання, поділяють на:
- а) короткострокову, середньострокову, довгострокову;
 - б) щоденна, квартальна, річна;
 - в) разова, постійна, змішана;
 - г) вірної відповіді немає.
- У яких вторинних документах містяться результати теоретичних узагальнень та матеріали виробничого характеру:
- а) довідкових;
 - б) оглядових;
 - в) реферативних.
31. Вторинною називають інформацію:
- а) яку можна отримати за межами фірми з урядових і позаурядових джерел;
 - б) яка зібрана вперше для будь-якої конкретної мети;
 - в) яка вже існує і була отримана раніше для іншої мети.
32. До періодичних видань відносяться:
- а) журнали, бюлетені;
 - б) наукові збірники, праці інститутів;
 - в) навчальні посібники;
 - г) правильні відповіді а) і б).
33. Інформація, яка знаходиться на збереженні уповноважених органів та надається тільки для ознайомлення відповідно до запитів – це:
- а) препринт;
 - б) монографії;
 - в) депоновані рукописи;
 - г) анотації.
34. Міжнародна універсальна система, що дозволяє детально представити зміст документальних фондів та забезпечити оперативний пошук інформації – це:

- а) каталог;
 - б) УДК;
 - в) бібліографія.
35. До графічних наукових документів належать:
- а) книжки, журнали, звіти;
 - б) креслення, схеми, діаграми;
 - в) анотація, рецензія, резюме.
36. Спосіб обробки інформації, при якому з тексту обираються лише окремі ключові слова, а потім синтезують думку, що міститься в одному або кількох реченнях, називається:
- а) побуквеним,
 - б) поскладовим
 - в) по словам
 - г) по поняттям.
37. Послідовність дій при сприйнятті тексту – це:
- а) диференційний алгоритм,
 - б) послідовний алгоритм
 - в) інтегральний алгоритм.
38. Спосіб запам'ятовування, заснований на багаторазовому повторюванні, називається:
- а) логічним,
 - б) механічним
 - в) логічно-змістовним.

ЗАВДАННЯ 10

Відповісти на питання. Надати повну обґрунтовану відповідь

1. Технологічні схеми проведення дослідження: лінійна, циклічна, паралельна, технологія раціонального розгалуження дослідження, адаптивного типу, послідовних змін якості діяльності, випадкового пошуку, технологія критеріального коригування (алгоритм дослідження).
2. Види і форми науково-дослідної роботи студентів і аспірантів.
3. Облік і контроль науково-дослідної роботи студентів та аспірантів.
4. Процес наукового дослідження у сфері менеджменту.
5. Дослідна і завершальна стадія науково-дослідного процесу.
6. Конкретно-наукові (емпіричні) методологічні прийоми та їх процедури в економічних дослідженнях.
7. Основи наукової організації дослідного процесу.

8. Особливості творчої праці у дослідницькій роботі.
9. Організація праці та її планування в наукових дослідженнях.
10. Раціональний трудовий режим дослідника й організація робочого місця науковця.
11. Консультування як форма організації дослідження систем управління.
12. Інтегральний дослідницький інтелект: типи творчих особистостей та принципи його формування.
13. Організаційно-технологічні принципи ефективної побудови дослідницької діяльності.
14. Поняття “інформація” та її основні властивості.
15. Носії наукової інформації. Державна служба науково-технічної інформації (НТІ): республіканський інститут НТІ, інформаційні центри, відділи НТІ в науково-дослідних інститутах, конструкторські бюро. Довідково-інформаційні фонди.
16. Види інформаційного пошуку: ручний, механічний, автоматизований. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази і банки даних. Кодування інформації.
17. Правила відбору літератури за темою, ознайомлення з її змістом, підбір і використання нормативних актів.
18. Способи запам'ятання інформації: механічний, логічно-змістовний, вільний, випадковий, повторення.
19. Порядок складання виписок, конспектів, анотацій, інформаційних карток, використання ксерокопій.
20. Оцінка ступеня вивченості і наукової розробки досліджуваного питання. Визначення невирішених, дискусійних проблем.
21. Виявлення різних точок зору, суперечливих поглядів. Критична оцінка їх аргументації. Формування власної точки зору.
22. Умови зберігання накопиченої наукової інформації.
23. Поняття “економічна інформація” та “дані”.
24. Етапи організації роботи з фактичною інформацією: встановлення потреби в інформації, отримання, нагромадження інформації, обробка інформації, подання інформації.
25. Класифікація джерел фактичної інформації про об'єкти дослідження та їх характеристика: особиста (неформалізована інформація); інформація, що публікується самими фірмами; спеціалізована інформація про фірми в періодичній пресі; довідники по фірмах; інформація про фірми в спеціалізованих банках даних; інформація про фірми, що надається шляхом формування інформаційного забезпечення системи управління організації.
26. Співвідношення понять факту і інформації. Принципи відбору фактів.

27. Передумови забезпечення ефективності інформації. Показники якості інформації.

28. Порядок обробки накопиченого матеріалу: упорядкування, розчищення матеріалу, систематизація виписок, відсікання надмірної інформації, розробка таблиць; обдумування та розробка системи викладення дослідження, формування висновків, положень; перевірка висновків та узагальнень; виявлення невирішених питань.

29. Прийоми узагальнення матеріалу: групування даних, порівняння, аналогії, узагальнюючі економічні показники, середні величини, відносні величини. Таблиці: прості, групові, комбінаційні. Графічні прийоми представлення інформації: графічні схеми, гістограми, діаграми, номограми.

30. Характеристика основних видів теоретичного узагальнення: висновки, формулювання понять, визначення наукових категорій, виявлення тенденцій, законів, створення теорії.

31. Види проектних рішень (технічні, організаційні, структурні, інформаційні, методичні, науково-дослідницькі) та форми їх подання.

32. Основні методичні підходи до визначення ефекту від розробки і реалізації проектних рішень: системний, комплексний.

33. Класифікація видів дипломних рекомендацій.

34. Курсові та магістерські дипломні роботи, їх мета.

35. Етапи виконання курсових і дипломних робіт. Визначення напряму дослідження, вибір і затвердження теми та плану курсових і дипломних робіт, проведення дослідження й написання тексту роботи. Підготовка і порядок захисту курсових і дипломних робіт.

36. Критерії і показники оцінювання курсових і дипломних робіт, основні умови отримання оцінки.

37. Структура, зміст і обсяг магістерської дипломної роботи.

38. Види ефекту та оцінок проектних рекомендацій.

39. Орієнтовний зв'язок видів проектних рішень з видами ефекту.

40. Обґрунтування вибору методу оцінки та системи показників оцінки ефекту від проектних рішень.

41. Види наукової продукції та їх зміст: огляд, реферат, науковий звіт, доповідь на наукову тему, тези доповіді, стаття, рецензія, монографія, брошура, навчальний посібник, підручник дисертація, курсова робота, дипломна робота.

42. Звіт про науково-дослідну роботу, його зміст і методи складання.

43. Загальні вимоги, що висуваються до рукописів наукової праці. Державний стандарт України ДСТУ 3008 – 95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”.

44. Композиційна структура та загальні правила оформлення курсових і дипломних робіт.
45. Вимоги щодо подання текстового матеріалу.
46. Правила подання формул та ілюстрацій: таблиць, графіків, схем.
47. Правила оформлення бібліографічного списку використаної літератури, додатків.
48. Спеціальні функціональні синтаксичні засоби як найважливіший засіб вираження логічних зв'язків.
49. Термінологія та фразеологія наукової прози. Особливості наукової мови, що впливають на мовностилістичне оформлення дослідження.
50. Якості, що визначають культуру наукової мови: смислова точність, ясність, стислість.
51. Правила етики цитування і використання матеріалів.
52. Характеристика понять: “ефективність дослідження”, “дослідницький потенціал”, “ефективність мислення”.
53. Фактори дослідницького потенціалу управління: методологічної готовності, наявності і структури ресурсів, організаційних можливостей.
54. Основні принципи забезпечення ефективності досліджень.
55. Принципи і класифікація оцінок дослідження.
56. Поняття показника і критерію ефективності. Вимоги до показників.
57. Формування системи показників для дослідження управління.
58. Критерії ефективності фундаментальних та прикладних економічних досліджень.
59. Критерії ефективності діяльності дослідника та групи дослідників.
60. Критерії ефективності використання консультаційних послуг.
61. Види економічної ефективності наукових досліджень: попередня, очікувана, фактична.
62. Методика розрахунку економічної ефективності науково-дослідних робіт.
63. Етапи впровадження наукових досліджень в практику.
64. Ролі працівників організації в процесі впровадження нових ідей.
65. Переваги крупних і малих фірм при впровадженні досліджень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

№ з/п	Підручники, навчальні посібники	Кількість примірників у бібліотеці або на кафедрі для базової літератури
Базова		
1.	Смазнова І., Шамша І. Методологія наукових досліджень : навч.-метод. реком. – Одеса : Фенікс, 2023. – 46 с	електронний варіант
2.	Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб / К. В. Бориченко, А. О. Гудзь, О. Є. Панфілов. – Одеса : Фенікс, 2022. – 48 с.	електронний варіант
3.	Основи наукових досліджень : навчальний посібник / О.М. Сінчук, Т.М. Берідзе та ін.. Кременчук : П. П. Щербатих, 2022, 196 с.	електронний варіант
4.	Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за заг. ред. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2022. – 264 с.	електронний варіант
5.	Світова економіка міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. Фісуненко П. А. – Дніпро: Арт-Прес,. 2023, – 400 с .	електронний варіант
Додаткова		
6.	Алексеевська Г. С. Вплив епідемій на економічний розвиток країн. Соціально-економічний та політичний розвиток в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції ОНУ ім. Мечникова. Одеса. 2021. С.55-56	
7.	Основи наукових досліджень. Курс лекцій : навч. посіб. / О. Б. Шарпан (уклад.); КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. - 89 с	
8.	Ярош К.С., Пляскіна А.І. Складові інноваційної моделі управління міжнародного перевезення (з урахуванням цифрової документації) // Тенденції і прогнози розвитку світової економіки в умовах загострення глобальних ризиків: Матеріали сімнадцятої всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених, аспірантів і студентів. – Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2022. С. 22-24	
9.	Пляскіна А.І. Дослідження місця інноваційної активності транспортних компаній в умовах глобалізаційних викликів. <i>Сучасні домінанти трансформації економіки з урахуванням повоєнних викликів</i> . Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 14-15 вересня 2023 р. с. 104-105. URL: http://impeer.org.ua/2023	

10.	Ольшанський І.О., Пляскіна А.І. Дослідження специфіки інвестиційно-інноваційних відносин умовах глобалізаційних викликів. <i>Тенденції і прогнози розвитку світової економіки в умовах загострення глобальних ризиків: матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. мол. вч., аспір. і студ. (м. Хмельницький, 30 лист. 2023р.).</i> Хмельницький, ХНТУ, 2023. С. 63-65.
-----	--

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека імені В.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Державна служба статистики України. Статистична інформація. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/ukr/>
3. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua
4. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>
5. European Central Bank (2023) URL: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html.
6. The World Bank. The World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator>
7. Trading Economics (2023) URL: <https://tradingeconomics.com/>
8. Investing.com. Stock Market Quotes & Financial News (2023) URL: <https://www.investing.com/>
9. International Monetary Fund (2023) Databases, URL: <https://www.imf.org/en/Data>.